

Vastaus kirjalliseen kysymykseen itärajalle rakennettavasta aidasta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Jussi Wihosen/ ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 492/2022 vp:

Millä aikataululla hallitus aikoo päättää raja-aidan rakentamisesta itärajalle,

miten hallitus aikoo parantaa itärajan turvallisuutta ja

miten hallitus on varautunut rajan yli tuleviin uhkiin?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Rajavartiolaitos on arvioinut tarpeelliseksi esteaidan rakentamisen osalle Suomen ja Venäjän välistä rajaa Suomen turvallisuusympäristön muuttumisen takia. Rajavartiolaitoksen laatiman suunnitelman mukaisesti aita ei rakennettaisi koko rajan pituudelta, vaan riskialttiimmille alueille kuten rajanylityspaikat ja niiden läheiset alueet. Pääosa aidasta tulisi rajojen valvonnan painopistealueelle Kaakkois-Suomeen. Suomen ja Venäjän välinen raja ei tässä suhteessa poikkea muista Euroopan unionin itäisen maarajan osuuksista, joille esteaitoja on jo rakennettu.

Suunnitelman mukaisesti aita rakennettaisiin noin 130 - 260 kilometrin osuudelle Suomen ja Venäjän välistä rajaa, joka on kaikkiaan yli 1300 kilometriä pitkä. Rakennettava esteaita olisi osa kokonaisuutta, jonka tarkoituksena on merkittävästi parantaa rajaturvallisuuden häiriötilanteiden ennalta estämistä ja hallitsemista itärajalla. Kokonaisuudessa huomioidaan myös muun muassa vastuuviranomaisen henkilöresurssit sekä valvontataktiikka ja -tekniikka. Fyysinen esteaita itsessään on välttämätön esimerkiksi välineellistetyn tai poikkeuksellisen laajamittaisen maahantulon tilanteessa, jolloin se toimisi hidasteena ja mahdollisia ihmisjoukkoja ohjaavana elementtinä.

Rajavartiolaitoksella on valmius aloittaa Suomen ja Venäjän välisen rajan esteaidan rakentaminen nopeasti jo vuoden 2022 aikana. Suunnitellun esteaidan rakentamisen valmiiksi arvioidaan kestävän kolmesta neljään vuotta, riippuen myönnetystä rahoituksesta ja hankintojen toimeenpanosta. Hallitus käsittelee raja-aitaa koskevat määrärahatarpeet vuoden 2022 neljännen lisätalousarvion ja täydentävän talousarvioesityksen 2023 yhteydessä.

Rajavartiolaitykselle myönnettyillä lisämäärärahoilla on jo parannettu ja tullaan lähivuosina kehittämään lisää Rajavartiolaityksen valmiutta ja kykyä vastata erilaisiin uhkiin kaikissa oloissa.

Rajavartiolaityn 15.7.2022 voimaan tulleet muutokset täydentävät merkittäväällä tavalla rajaturvallisuuden hallinnan keinovalikoimaa. Keskeisimpiä uusia keinoja ovat mahdollisuus rakentaa esitelaitteita rajavyöhykkeelle ja mahdollisuus, että valtioneuvosto voi, tarkkarajaisesti säädettyjen edellytysten vallitessa, päättää kansainvälisen suojelun hakemisen keskittämisestä. Lainsäädännön voimaantulon jälkeen Rajavartiolaityksessa on muun muassa varustettu ja koulutettu henkilöstöä joukkojenhallintatoimintaan tukemaan tilanteiden pitämistä turvallisena niin rajanylityspaikoilla kuin niiden ulkopuolellakin.

Valtioneuvosto voi rajavartiolaityn 16 §:n mukaisesti myös päättää yhden tai useamman rajanylityspaikan sulkemisesta tai rajanylitysliikenteen rajoittamisesta. Rajavartiolaityksella on kyky panna näitä päätöksiä toimeen. Rajavartiolaitys säätelee valmiuttaan uhkien mukaisesti ja siirtää ennakoivasti resurssejaan tarvittaville alueille.

Rajavartiolaitys kykenee tehostamaan itärajan tilannekuvan tuottamista muun muassa lisäämällä partiointia maalla, merellä ja ilmassa. Resursseja voidaan lisätä nimittämällä rajavartiijan peruskurssin oppilaat määräaikaisiin virkoihin ja palkkaamalla Rajavartiolaityksen eläköitynyttä henkilöstöä töihin.

Rajavartiolaitys on varautunut uhkiin kokonaisvaltaisesti myös tartuntataudeilta suojautuminen huomioiden. Viime vuosien kokemukset ovat lisänneet Rajavartiolaityksen osaamista ja kyvykkyyttä. Lisäksi eri viranomaiset harjoittelevat säännöllisesti erilaisten uhkien varalle ja harjoittelun kautta saatu oppi hyödynnetään toiminnan suunnittelussa.

Rajavartiolaitys tiedottaa aktiivisesti omilla verkkosivuillaan rajaturvallisuuteen liittyvistä asioista yleisesti tietoisuuden lisäämiseksi sekä rajanylitysliikenteeseen ja matkustamiseen liittyvistä asioista.

Helsingissä 19.10.2022

Sisäministeri Krista Mikkonen